

AGNIESZKA SZEWCZYK

Uniwersytet Szczeciński

WYKORZYSTANIE INFORMACJI W INTERNECIE PRZEZ STUDENTÓW UNIwersYTETU SZCZECIŃSKIEGO

1. Charakterystyka badanej grupy społecznej

Analiza poszczególnych źródeł wiedzy w sieci Internet oparta została na informacjach zebranych na podstawie badania ankietowego grupy studentów jednej ze szczecińskich uczelni – Uniwersytetu Szczecińskiego¹. Do przeprowadzenia tej analizy wybranych zostało stu studentów z trzech wydziałów: Wydziału Nauk Ekonomicznych i Zarządzania, Wydziału Nauk Przyrodniczych oraz Wydziału Zarządzania i Ekonomiki Usług. Dane uzyskane z odpowiedzi ankietowanych zostały przeznaczone do potwierdzenia istotnej hipotezy, iż Internet stał się obecnie głównym źródłem wiedzy. Zakres możliwości zdobywania i wykorzystywania wiedzy jest ogromny. Badane osoby różnią się między sobą nie tylko kierunkiem studiów czy specjalnością, ale także zainteresowaniami, płcią wiekiem, dzięki czemu wyniki badań mogą być reprezentatywne dla środowiska akademickiego.

Jeśli chodzi o przedział wiekowy, badaniu zostały poddane osoby w wieku 19–26 lat, zarówno kobiety, jak i mężczyźni z różnych lat studiów. W poszczególnych grupach, które mogły zostać wyróżnione podczas dokonywanej oceny wyników, można zaobserwować zróżnicowanie rodzaju systemu studiów (dzienne, zaoczne lub podyplomowe), miejsca zamieszkania studentów

¹ Ankietę przeprowadziła studentka Wydziału Nauk Ekonomicznych i Zarządzania – Barbara Wasyluk.

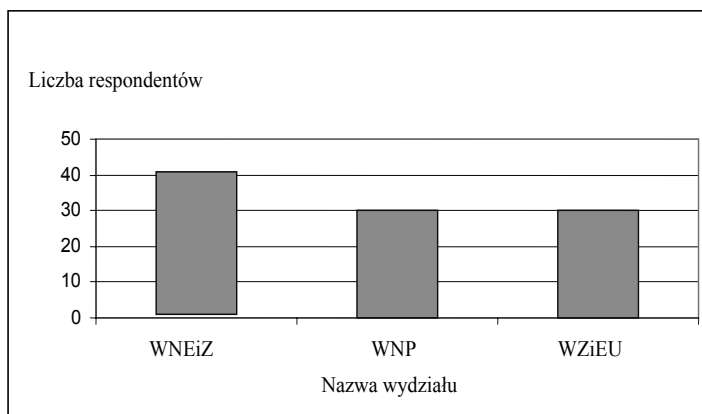
(duże miasto powyżej 200 tys. mieszkańców, średnie miasto od 50 do 200 tys. mieszkańców, małe miasto do 50 tys. mieszkańców lub wieś) czy na przykład posiadania dostępu do Internetu w miejscu stałego pobytu podczas nauki. Warto również zaznaczyć, że obecnie studenci pobierający nauki na Uniwersytecie Szczecińskim mają zapewniony darmowy dostęp do Internetu w bibliotekach multimedialnych czy na korytarzach budynków uczelni, co jest znacznym ułatwieniem dla tych, którzy nie mają stałego dostępu w domu. Trzeba też wspomnieć, że osoby wypełniające ankietę zaznaczały, że w zasobach Internetu szukają także informacji niezwiązanych z działalnością naukową na uczelni. Należy stwierdzić, że każda grupa społeczna jest zróżnicowana, szczególnie młodzi ludzie.

Do najważniejszych kryteriów, które zostały poddane interpretacji przy analizie ankiet, zaliczono: wydział, w którym uczy się dany respondent (przy czym może on studiować więcej niż jeden kierunek), miejsce stałego pobytu podczas pobierania nauk na studiach (istotne było, czy jest to Szczecin, duże lub średnie miasto, czy wieś), dostęp do Internetu w miejscu zamieszkania (czy jest podłączenie czy nie). Ważną rolę odgrywało także zagadnienie pozyskiwania wiedzy wśród ankietowanych: pytanie o to, czy korzystają z zasobów Internetu jako źródła informacji zostało opracowane również pod kątem pomniejszych kryteriów uwzględniających płeć, wiek czy też wydział. Z innego punktu widzenia ocenie zostało poddane pytanie dotyczące tradycyjnych źródeł informacji, które były już dostępne zanim w świat wkroczył Internet. Do wyboru respondenci mieli kilka możliwości, na przykład prasa lub publikacje naukowe. Jednym z najbardziej kluczowych tematów było, które z trzech analizowanych usług internetowych (forum dyskusyjne, portal tematyczny bądź grupa dyskusyjna) jest najczęściej wybierane przez studenta do poszukiwania informacji. To zagadnienie było interpretowane samo oraz w koniunkcji z innym problemem: stopniem znajomości obsługi komputera, przy czym uzyskano bardzo ciekawe rezultaty w tym badaniu. Kolejną kwestią było pytanie o komponenty bazy wiedzy, które poszukują studenci wymienionych trzech wydziałów, a mieli do wyboru na przykład artykuły, bieżące informacje i ciekawostki naukowe.

2. Prezentacja wyników

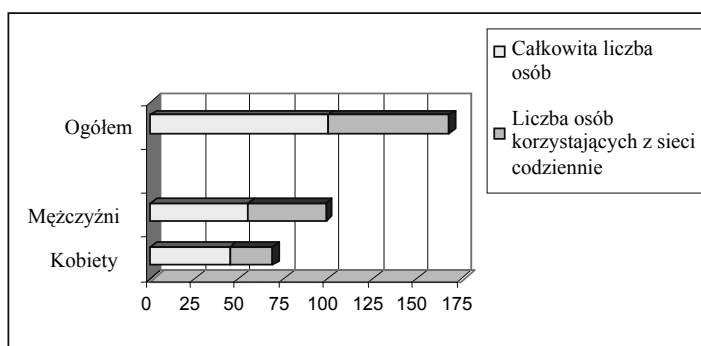
Na wykresie 1 przedstawiono, jak kształtowała się liczba ankietowanych studentów z poszczególnych trzech wydziałów Uniwersytetu Szczecińskiego:

Wydziału Nauk Ekonomicznych i Zarządzania – WNEiZ, Wydziału Nauk Przyrodniczych – WNP oraz Wydziału Zarządzania i Ekonomiki Usług – WZiEU. Z ostatnich dwóch jednostek udział w badaniu wzięło po 30 studentów, natomiast z Wydziału Nauk Ekonomicznych i Zarządzania 40 respondentów.

Wykres 1. Struktura ankietowanych studentów Uniwersytetu Szczecińskiego

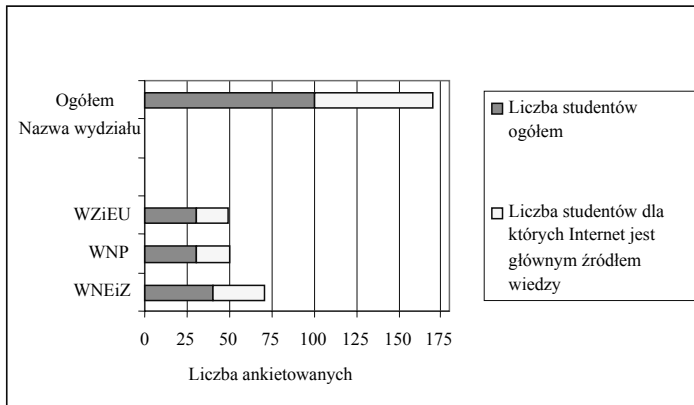
Źródło: opracowanie własne.

Wykres 2. Liczba studentów korzystających codziennie z Internetu

Źródło: opracowanie własne.

Na wykresie 2 przedstawiono dane opisujące liczbę studentów Uniwersytetu Szczecińskiego korzystających codziennie z Internetu. Z uwagi na płeć 80% mężczyzn (44 ankietowanych) opowiedziało się za regularnym, każdodniowym korzystaniem z sieci internetowej. Jeśli chodzi o kobiety, to 54% tej grupy (24 osoby) również udzieliło takiej odpowiedzi. Podsumowując, liczba osób ogółem korzystających z Internetu codziennie wyniosła 68 osób, co nie jest wynikiem zaskakującym. Większość badanych osób nie ma dostępu do sieci w miejscu zamieszkania, również ich rozwój jako społeczeństwo informacyjne jest jeszcze niedoskonały.

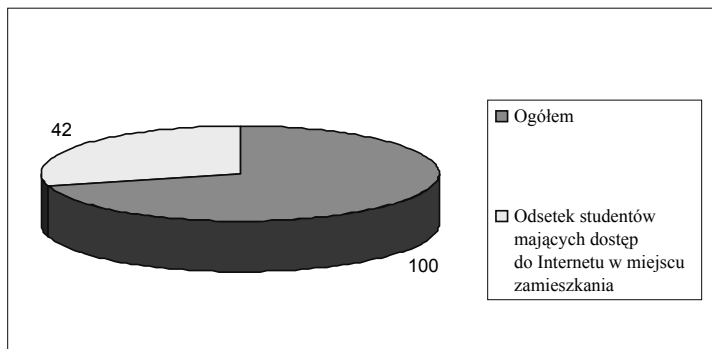

Wykres 3. Liczba studentów US, dla których Internet jest głównym źródłem wiedzy
Źródło: opracowanie własne.

Na wykresie 3 opisano strukturę studentów, dla których Internet jest głównym źródłem wiedzy. Jak wynika z przedstawionych danych, liczba ankietowanych, dla których sieć jest główną skarbnicą informacji, wynosi 70 osób. W podziale na poszczególne wydziały rozkład kształtował się następująco:

- Wydział Zarządzania i Ekonomiki Usług – 19 osób,
- Wydział Nauk Przyrodniczych – 20 osób,
- Wydział Nauk Ekonomicznych i Zarządzania – 31 osób.

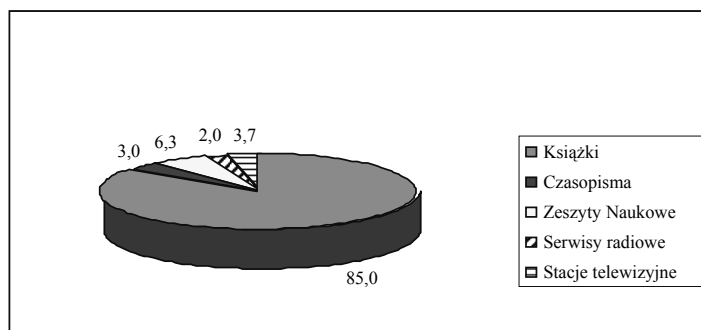
Należy zauważyć, iż odpowiedzi te stanowią wysoki odsetek osób biorących w badaniu. Na tej podstawie przystąpiono do dalszej analizy i wyciągnięcia istotnych wniosków.

Wykres 4. Dostęp do Internetu w miejscu zamieszkania studentów

Źródło: opracowanie własne.

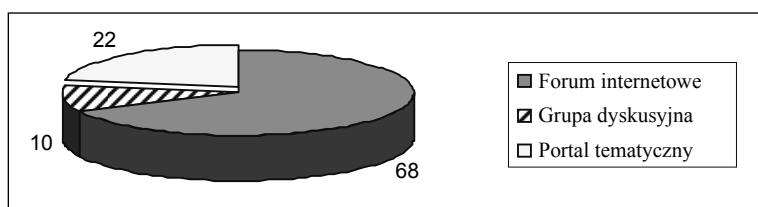
Na wykresie kołowym (wykres 4) przedstawiono liczbę studentów mających dostęp do Internetu w miejscu zamieszkania. Było to dość ważne pytanie do ankietowanych, gdyż pozwoliło na wnikliwą analizę kilku zagadnień związanych z wiedzą wirtualną. Jedyne 42 osoby mają stały dostęp do Internetu w miejscu zamieszkania. Pozostali muszą ponosić dodatkowe koszty w związku z korzystaniem z Internetu, utrudnieniem jest także fakt, że w wielu miejscach brakuje połączeń sieciowych (na przykład na stacjach czy w domach studenckich).

Wykres 5. Udział studentów US korzystających z tradycyjnych źródeł wiedzy

Źródło: opracowanie własne.

Na wykresie 5 przedstawiono dane dotyczące korzystania przez studentów z nieelektronicznych źródeł wiedzy, wyszczególniając konkretne przykłady. Najpowszechniejszą formą pozyskiwania wiedzy nadal są książki. Taką odpowiedź dało 85% ankietowanych, czyli wysoki odsetek ogółu odpowiadających. Na kolejnym miejscu uplasowały się Zeszyty Naukowe (6,3%) oraz stacje telewizyjne (3,7%). Najniżej ocenione zostały czasopisma (3,0%) oraz serwisy radiowe (zaledwie 2,0% odpowiedzi). Wyszukiwanie informacji w źródłach tradycyjnych było głównie związane ze sprawami nauki.

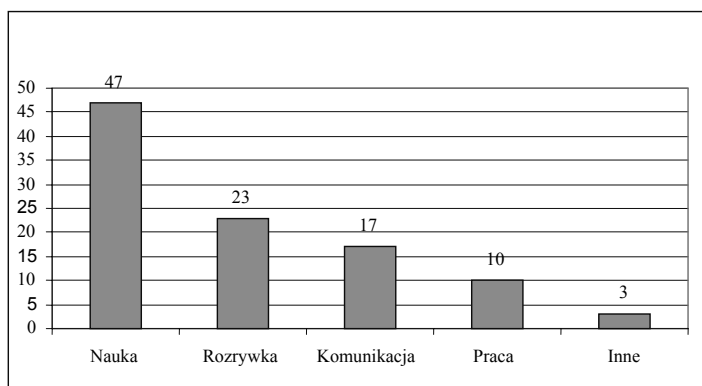
Wykres 6. Najbardziej powszechne formy poszukiwania informacji w Internecie przez studentów Uniwersytetu Szczecińskiego

Źródło: opracowanie własne.

Na wykresie 6 przedstawiono strukturę najbardziej powszechnych form poszukiwania informacji w Internecie przez studentów Uniwersytetu Szczecińskiego. Największą liczbę odpowiedzi uzyskało forum dyskusyjne – aż 68 głosów. Portale tematyczne umiejscowione są na drugiej pozycji – 22 odpowiedzi, na ostatnim miejscu plasują się grupy dyskusyjne – 10 głosów. Warto wspomnieć o wynikach analizy pod kątem zawansowania studenta w obsłudze komputera. Osoby, które miały duże umiejętności w tym zakresie, chętniej korzystają z grup dyskusyjnych, natomiast osoby mniej zaawansowane preferowały portale tematyczne.

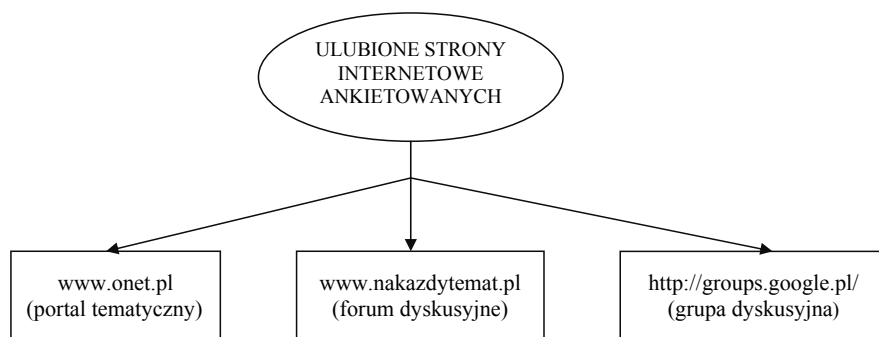
Na podstawie danych ankietowych zbudowano wykres 7 ilustrujący, jakie cele wyróżnili studenci w użytkowaniu Internetu. Okazało się, że na sto osób aż 47 potwierdza korzystanie z sieci do celów naukowych (poszukiwanie danych do zaliczeń, referatów, prac dyplomowych); na kolejnym miejscu uplasowała się rozrywka (newsy, muzyka, hobby) – 23 osoby; 17 osób twierdziło, iż Internet jest

źródłem ich komunikacji z innymi ludźmi (dotyczyło to przede wszystkim osób spoza Szczecina). Internet był wykorzystywany również do przeszukiwania ofert pracy w różnych serwisach ogłoszeniowych – 10 ankietowanych udzieliło takiej odpowiedzi; na ostatniej pozycji znalazły się pozostałe możliwości (na przykład zakupy).

Wykres 7. Główne cele korzystania z Internetu przez badanych studentów US

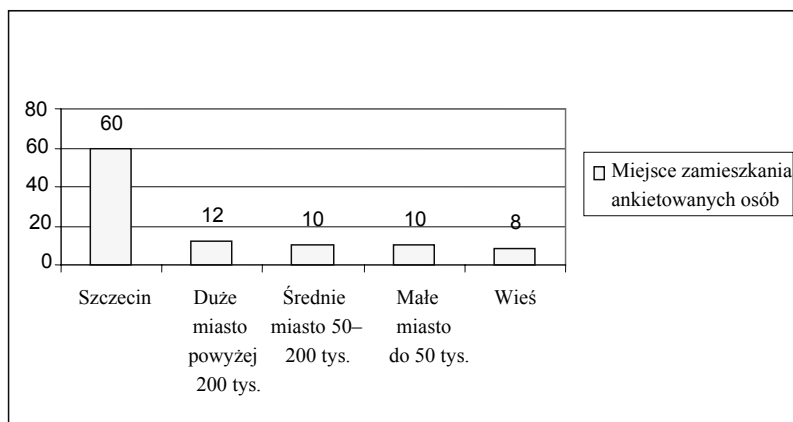
Źródło: opracowanie własne.

Rys. 1. Najczęściej wymieniane strony WWW przez studentów US

Źródło: opracowanie własne.

Ciekawe odpowiedzi przyniosła pytanie: Czy ma Pani/Pan swoją ulubioną stronę (portal, forum lub grupa dyskusyjna)? Jeśli chodzi o portal tematyczny najwięcej osób preferowało stronę www.onet.pl, na której można uzyskać informacje na wiele tematów (na przykład sport, wiadomości, pogoda, podróże). Forum internetowe również zyskało wielu zwolenników; najczęściej była wymieniana strona www.nakazydtemat.pl, użytkownicy mają tu możliwość wyboru różnych zagadnień (na przykład humor, moda, zdrowie, sport). Ostatnim analizowanym źródłem były grupy dyskusyjne, które również mają swoich zwolenników. Najwięcej osób wybrało grupy dyskusyjne należące do serwisu Google.com, w oprócz wypowiedzania się na zróżnicowane tematy można tworzyć własną lub prywatną grupę. Przykładowo dyskusje dotyczą sztuki, komputerów czy też spędzania wolnego czasu.

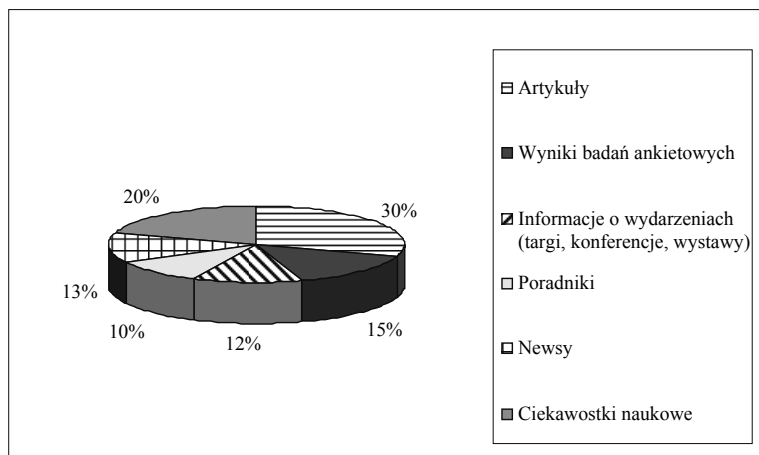

Wykres 8. Miejsce zamieszkania studenta podczas pobierania nauk na studiach wyższych

Źródło: opracowanie własne.

Z przedstawionego wykresu 8 wynika, że na 100 ankietowanych studentów trzech wydziałów największej szczecińskiej uczelni, aż 60 mieszka w Szczecinie podczas studiów wyższych. Dalej uplasowały się duże miasta powyżej 200 tysięcy osób – 12 studentów, oraz miasta średniej wielkości od 50 do 200 tysięcy mieszkańców – 10. Tyle samo badanych zaznaczyło jako miejsce

swego zamieszkania małe miasto do 50 tysięcy osób. Z ankiety wynika, że na wsiach zamieszkuje ośmioro studentów spośród wszystkich badanych osób. Analizując miejsce zamieszkania studentów, osoby ze Szczecina, które stanowiły największą grupę ankietowanych, w ogromnej liczbie aż 90% zasugerowały, iż korzystają z Internetu jako skarbnicy wiedzy.

Wykres 9. Kształtowanie się przydatności komponentów wiedzy umieszczonej w sieci
Źródło: opracowanie własne.

W wyniku analizy pytania o najbardziej przydatne elementy bazy wiedzy w usługach internetowych studenci Uniwersytetu Szczecińskiego odpowiadali, iż najbardziej przydatne są dla nich artykuły umieszczone w Internecie – 30% respondentów potwierdziło taką odpowiedź. Również ciekawostki naukowe mają swoją wysoką pozycję, gdyż 20% osób stwierdziło, iż są to dla nich istotne elementy wiedzy internetowej. Przydatne okazały się również wyniki badań ankietowych poparte 15% studentów trzech różnych wydziałów Uniwersytetu Szczecińskiego. Informacje o wydarzeniach, do których zaliczono targi, konferencje, wystawy miały swoich zwolenników w postaci 13% ankietowanych, następnie informacje bieżące czyli newsy – 12% respondentów. Najmniej przydatnymi okazały się być poradniki umieszczone w sieci Internet – jedynie 10% osób odpowiedziało twierdząco. Dodatkowo do powyższej analizy można dodać, iż studenci wydziału

przyrodniczego uznali artykuły i ciekawostki naukowe za najbardziej przydatne. Wniosek został wysnuty po dokonaniu dodatkowego badania pod tym kątem studentów Wydziału Nauk Przyrodniczych.

Wnioski z badań

Do głównych wniosków wyciągniętych z przeprowadzonej analizy zaliczono poniższe aspekty:

- Internet jest najważniejszym współczesnym źródłem wiedzy i informacji w społeczeństwie.
- 70% respondentów potwierdza, iż najpowszechniej wykorzystywanym źródłem informacji na uczelni jest Internet.
- Internet dziś jest medium często wykorzystywanym przez studentów do poszukiwania informacji, jednak nie stanie się on użytecznym narzędziem edukacji, dopóki studenci nie nauczą się selekcjonowania zdobywanych za jego pośrednictwem danych.
- Łatwość i szybkość w wyszukaniu niezbędnych danych jest wielkim atutem Internetu dla jego użytkowników.
- Możliwość poznawania i porozumiewania się z ludźmi na całym świecie za pomocą poczty elektronicznej lub różnego rodzaju form komunikacji międzyludzkiej (na przykład forum dyskusyjne).
- Respondenci ankiety wyraźnie wskazywali na rolę sieci jako źródła pozyskiwania informacji edukacyjnej.
- Analiza odpowiedzi ankietowanych biorących udział w badaniu pokazuje, że Internet jest ważnym konkurentem dla prasy drukowanej: dzienników lub czasopism.
- Najrzadziej spośród wymienianych tradycyjnych metod pozyskiwania wiedzy studenci korzystają ze stacji radiowych – 2% odpowiedzi.
- Pod względem tradycyjnych metod pozyskiwania konkretnych danych przodują książki, które uzyskały uznanie wśród respondentów. 85% ogółu stwierdziło, że wyszukuje informacje w pozycjach książkowych – zarówno w celach naukowych, jak i innych.
- Najbardziej powszechną formą poszukiwania wiedzy w Internecie wśród ogółu respondentów były fora internetowe – cieszyły się poparciem aż 68% osób.

- Za najbardziej przydatne w usługach internetowych komponenty bazy wiedzy studenci wydziału przyrodniczego uznali artykuły i ciekawostki naukowe – obie odpowiedzi po 25%.
- Niezaawansowani w obsłudze komputera adepci pytani o to, jaką usługę internetową wybierają najczęściej do wyszukiwania danych, przyznają się do odwiedzania portali tematycznych – ponad połowa tej grupy wybiera tę odpowiedź.
- Studenci, którzy mają duże umiejętności w zakresie obsługi komputera, chętniej korzystają z grup dyskusyjnych o różnorodnej tematyce – około 40% ankietowanych odpowiedziało w ten sposób.
- Wśród uczęszczających na dwa analizowane wydziały ekonomiczne ponad połowa odpowiada, iż sieć jest dla nich głównym źródłem informacji.
- Zdecydowanej większości studentów trzech wydziałów sieć służy jako źródło bieżących informacji – tak zwanych newsów, oraz komunikacji.
- Nie wszyscy studenci biorący udział w badaniu korzystają regularnie z Internetu – 5% ma rzadszy niż raz miesiącu dostęp do sieci.
- W ramach zróżnicowania pod względem płci przeprowadziłam analizę kobiet i mężczyzn jako użytkowników Internetu; około 80% badanych studentów płci męskiej podało odpowiedź: korzystam z jego zasobów codziennie, natomiast wśród kobiet na tę odpowiedź przypadło około 54% ankietowanych.
- Niestety nie wszyscy studenci mają stały dostęp do interaktywnej informacji w miejscu zamieszkania – jedynie 42% osób udzieliło odpowiedzi twierdzącej.
- Analizując miejsce zamieszkania studentów, osoby ze Szczecina, które stanowiły największą grupę badanych (60 osób) w ogromnej liczbie (aż 90%) zasugerowały, iż korzystają z sieci jako skarbnicy wiedzy.

Przeprowadzone badanie ankietowe na grupie studentów Uniwersytetu Szczecińskiego miało na celu *rozpoznanie postaw, zachowań i opinii młodzieży studiującej na temat Internetu jako źródła informacji, a także udowodnić, iż jest to obecnie najczęściej wykorzystywane medium w tym zakresie. Na podstawie dokonanej analizy uzyskanych wyników oraz zestawień porównawczych danych stwierdzono, iż można zauważyć znaczącą rolę Internetu w procesie komunikowania się, również w życiu społecznym młodzieży akademickiej uczelni wyższej. Internet dostarcza odbiorcy narzędzia, dzięki którym może zadawać pytania. Wymaga on podejmowania decyzji i pozwala na komunikację z innym*

odbiorcą. Dzięki tym możliwościom Internet jako medium stanowi nową jakość przekazu i siłą rzeczy czyni z odbiorcy jednocześnie nadawcę i kreatora treści medialnych. W Internecie jest możliwość wypowiedzenia się, na przykład na forum internetowym czy grupie dyskusyjnej, nieograniczona liczba osób jest zainteresowanych opublikowaniem swoich informacji. Tak więc główna różnica pomiędzy mediami tradycyjnymi a Internetem polega na możliwości swobodnego i nieograniczonego publikowania własnego przekazu. Poza tym sieć wydaje się być skuteczniejszym środkiem dzielenia się wiedzą i przesyłania komunikatów – od wersji papierowych po informacje emitowane w radiu czy telewizji. W przeciwieństwie do tradycyjnych form publikacji, sieć może ciągle i nieustająco poszerzać zasób informacji, może także je archiwizować przez dowolny czas. Informacja opublikowana w Internecie jest dostępna przez całą dobę, na każdą potrzebę internauty. Nowe medium ma wiele zaawansowanych procedur umożliwiających szybkie wyszukiwanie, selekcję i segregowanie potrzebnych danych. Publikacja w sieci jest tańsza niż na papierze, a w konkretnych sytuacjach wręcz darmowa dla autora przekazu (na przykład możliwość wypowiedzenia na forum dyskusyjnym). Prócz tego łatwość publikacji w formie tekstu, obrazów czy też dźwięku, brak jakichkolwiek koncesji, niezależność od wydawców i nadawców oraz spora anonimowość dają prawo do potwierdzenia założonej przez mnie na początku tezy pracy. Internet odróżnia się od pozostałych źródeł wiedzy między innymi tym, że

- szybko i łatwo przekazuje informacje,
- daje możliwość interakcji – komunikacji obustronnej,
- ma dużą liczbę odbiorców, z którymi można nawiązać kontakt,
- daje możliwość przetwarzania informacji bez utraty jej jakości i wartości informacyjnej.

Nastąpił wzrost zainteresowania młodych ludzi wykorzystaniem e-źródeł wiedzy (na przykład słowniki, programy edukacyjne, testy *on-line*), co pozwala na naukę bez konieczności opuszczania domu. Informacje, których poszukują studenci, powinny cechować się wiarygodnością, aktualnością i rzetelnością oraz przejrzystością i atrakcyjnością – takie szczegóły zostały przekazane podczas przeprowadzania ankiety wśród badanych młodych ludzi. Mieli oni wiele pytań dotyczących odpowiedzi innych studentów; przede wszystkim chcieli się dowiedzieć, czy tak jak dla większości przodującym „magazynem wiedzy” jest dla nich wirtualny świat.

**INFORMATION USING IN INTERNET
BY STUDENTS OF UNIVERSITY OF SZCZECIN**

Summary

The article includes results of research carried out on students of University of Szczecin and concern sources of knowledge taken from Internet. This article answers among other things some questions: is Internet the most important source of knowledge used by students, what kind of methods of knowledge taking they prefer, how significant is Internet influence on young people development and also which sources of knowledge and what extent are used by students.

Translated by Michał Nowakowski

